

СВИЩОВСКА ОКОЛИЯ ПРЕДИ ПОВЕЧЕ ОТ 70 ГОДИНИ

Борислав Борисов*

Околията, които съществували в България до административната реформа през 1959 г., са приемници на някогашните турски нахии, а окръзите, съществували до 4 юли 1934 г., съответстват на едновременните каази. Една от най-богатите и добре уредени околии през 1939 г. е крайдунавската Свищовска околия.

Свищовската околия е имала за административен център град Свищов. Този град е с установен културно-исторически облик, с вековни и добри традиции на големи дарители, родно място на Щастливеца Алеко Константинов, град с доказани над 100 първенства: първо светско училище (1815 г.), първо българско читалище (1856 г.), първа търговска гимназия (1864 г.), първи светски хор (1868 г.), първи свободен град (1877 г.), първи паметник на дарителите (2005 г.). Тук през 1936 година се открива висше търговско училище, като дотогава висши училища е имало само в София и Варна.

Ето какво представлява Свищовската околия през 1939 година според една публикация на околийския управител Йордан Михайлов. Общата площ на околията възлиза на 1 385 000 декара, а населението ѝ е 96 873 души, от които 12 160 живеят в града.

Работната площ от плодороден чернозем се разпределя на: ниви - 806 000 дка, гори - 39 000 дка, лозя - 21 000 дка, овощни градини - 1 600 дка, естествени

ливади - 82 000 дка, и пасища - 173 000 дка. Първо място заемат есенните посеви пшеница и ечемик, а от пролетните - царевича и слънчоглед, следват коноп и рапица. Още преди Освобождението Свищов и околията се славят като лозарски център с поддържани лозя. Според специалистите сортът „АфузЪ-али”, сега наречен „Болгар”, който се отглежда в Свищовско, има ценни вкусови качества. През 1939 г. от Свищов са изпратени за износ 270 вагона висококачествено грозде.

На 13 юли 1939 г. започва строежът на дигата Свищов - Белене. В годините след нейното изграждане се пресушават блатата и се усвояват 150 000 дка първокласна земя.

В околията се е развивало и животновъдството. Отглеждали са се предимно овце в селата Българене, Стежерово, Ореш, Карайесен, Новград и Белене.

Кооперациите в околията са били 34, с идеята да работят като всестранни.

В Свищовска околия са били включени 1 град и 37 села, разпределени административно на една градска община и двадесет и шест селски общини.

Етническият състав на населението в околията през 1939 година е: българи - 88 709 души, турци - 6 726 души, и други - 1 438 души. По религиозна принадлежност в околията е имало 89 651 православни, 7 194 мюсюлмани и 28 юдеи.

* Директор на Териториално статистическо бюро - В. Търново; e-mail: bborisov@vtrm-04.nsi.bg.